

Володимир Щепотьєв – полтавський науковець, педагог, людина великого таланту і трагічної долі

У постійно діючій експозиції Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського «Розстріляне відродження» (20-30-ті рр. XX ст.) серед світлин видатних діячів української науки і культури – жертв сталінських репресій – знаходиться фото уродженця Полтави В. О. Щепотьєва (1880–1937) – відомого літературознавця, етнографа, фольклориста, архівіста та педагога.

Володимир Олександрович закінчив Полтавську духовну семінарію (1900) та словесний відділ Петербурзької Духовної Академії (1904), після чого працював викладачем у середніх навчальних закладах Полтави (Полтавській єпархіальній дівочій школі, музичній школі Полтавського відділу Російського музичного товариства). У 1917–1928 рр. викладав у Полтавському вчительському інституті (з 1921 р. – інститут народної освіти), у 1921–1923 рр. – його ректор. Одночасно в 1918–1921 рр. викладав на історико-філологічному факультеті Харківського університету та в багатьох середніх навчальних закладах Полтави, зокрема у 1917 р. брав участь в організації і був першим директором 1-ї Полтавської української гімназії ім. Котляревського.

В. О. Щепотьєв був одним із засновників Українського наукового товариства дослідження пам'яток старовини й мистецтва на Полтавщині (з 1924 р. – Полтавське наукове при ВУАН товариство), виконував обов'язки його секретаря, а в 1924–1928 рр. був його головою, очолював секцію мови і термінології та літературно-етнографічну підсекцію товариства. У 1920 р. брав участь в організації Пролетарського музею (згодом Полтавський державний музей), був завідувачем Кабінету фольклору та мови історико-етнографічного відділу. Одночасно у 1922–1925 рр. очолював відділ історії революції Полтавського окружного архіву, а потім – і сам архів.

У 1928 р. Володимир Олександрович був заарештований у сфабрикованій справі «Спілки визволення України» і засланий до м. Славгорода Алтайського краю (РСФРР), де працював учителем російської мови у Славгородському сільськогосподарському технікумі. У 1934 р. повернувся в Україну. Через заборону проживати в Полтаві оселився у с. Веприк Гадяцького району, де займався перекладацькою діяльністю, керував постановками сільського драматичного гуртка.

У вересні 1937 р. В. О. Щепотьєва повторно заарештували та звинуватили в контрреволюційній націоналістичній агітації, переховуванні націоналістичної літератури, участі в контрреволюційній організації. Відповідно до витягу із протоколу № 4 засідання Особливої трійки УНКВС у Полтавській обл. від 17–19 листопада 1937 р. (представлений у музейній експозиції) В. О. Щепотьєва засудили за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР до вищої міри покарання. Після жорстоких катувань розстріляли.

У 1958 р. Президією Полтавського обласного суду видатного вченого й культурного діяча за поданням його сина було реабілітовано.

Без Щепотьєва неможливо уявити мистецьке та театральне життя Полтави 1920-х. Маючи витончений літературний і музичний смак, він багато зробив для становлення художніх і театральних колективів, аматорських гуртків міста тощо.

Для Полтавського оперного театру переклав п'єсу Е. Золя «Париж», лібрето опер Гуно «Фауст» (1919), Леонковалло «Паяци» (1919), Монюшко «Галька» (1920), Феррарі «Мадонніне намисто» (1925); із французької переклав майже всю поезію Беранже.

У роки незалежності пам'ять про Володимира Олександровича Щепотьєва гідно вшановано та увічнено в рідному місті. Його іменем названо бульвар у новому мікрорайоні Полтави, ученому встановлено меморіальну дошку на фасаді Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, створено музейні експозиції в цьому закладі вищої освіти та в Полтавському музичному училищі ім. М. В. Лисенка.

Джерело підкреслює, що редакторка видавничо-поліграфічного відділу Яременко В.Л.